

Zbornik sudske prakse

Spojeni predmeti T-289/11, T-290/11 i T-521/11

**Deutsche Bahn AG i dr.
protiv
Europske komisije**

„Tržišno natjecanje – Upravni postupak – Odluka kojom se nalaže pretraga – Komisijine ovlasti u provođenju pretraga – Prava obrane – Proporcionalnost – Obveza obrazlaganja“

Sažetak – Presuda Općeg suda (četvrto vijeće) od 6. rujna 2013.

- Sudski – postupak – – – Tužbeni – razlozi – – – Dopuštenost – i – bespredmetnost – tužbenog – razloga – ili – prigovora – – – Različitost – – – Pojmovi – nedopuštenog – i – bespredmetnog – tužbenog – razloga*
- Sudski – postupak – – – Dopuštenost – tužbi – – – Ocjena – zakonitosti – nekog – akta – ovisno – o – situaciji – koja – postoji – u – trenutku – njegova – donošenja*
- Prigovor – nezakonitosti – – – Doseg – – – Akti – na – čiju – se – nezakonitost – može – pozivati – – – Akt – opće – primjene – na – kojem – se – temelji – pobijana – odluka – – – Nužnost – pravne – povezanosti – pobijanog – akta – i – osporavanog – akta – opće – primjene*
(čl. 277. UFEU-a; Uredba Vijeća br. 1/2003, čl. 20. st. 4.)
- Tržišno – natjecanje – – – Upravni – postupak – – – Komisijina – ovlast – za – provođenje – pretrage – – – Povreda – prava – na – privatni – život – – – Dopustivost – – – Nepostojanje – prethodnog – sudskog – naloga – što – za – posljedicu – može – imati – nezakonitost – upravne – ovlasti – – – Dopustivost – – – Pretpostavke – – – Prikladna – i – dovoljna – jamstva – utvrđena – sustavom – Uredbe – br. – 1/2003*
(Povelja Europske unije o temeljnim pravima, čl. 7.; Uredba Vijeća br. 1/2003, čl. 20. st. 4.)
- Tržišno – natjecanje – – – Upravni – postupak – – – Komisijina – ovlast – za – provođenje – pretrage – – – Odluka – kojom – se – nalaže – pretraga – – – Obveza – obrazlaganja – – – Doseg*
(Uredba Vijeća br. 1/2003, čl. 20. st. 4.)
- Tržišno – natjecanje – – – Upravni – postupak – – – Komisijine – ovlasti – provjere – – – Ovlast – zahtijevanja – dostave – komunikacije – između – odvjetnika – i – stranke – – – Granice – – – Zaštita – povjerljivosti – takve – komunikacije – – – Doseg – – – Isključenje – komunikacije – s – korporativnim – odvjetnicima*
(Uredba Vijeća br. 1/2003, čl. 20. st. 4.)

7. *Tržišno – natjecanje – – – Upravni – postupak – – – Komisijina – ovlast – za – provođenje – pretrage – – – Odluka – o – zahtjevu – za – traženje – informacija – od – nekog – poduzetnika – – – Pravo – odbiti – dati – odgovor – koji – implicira – priznanje – povrede*

(Uredba Vijeća br. 1/2003, čl. 20. st. 4.)

8. *Tržišno – natjecanje – – – Upravni – postupak – – – Komisijina – ovlast – za – provođenje – pretrage – – – Doseg – i – granice*

(Uredba Vijeća br. 1/2003, čl. 20. st. 4.)

9. *Tržišno – natjecanje – – – Upravni – postupak – – – Komisijina – ovlast – za – provođenje – pretrage – – – Odluka – kojom – se – nalaže – pretraga – – – Sudski – nadzor – – – Doseg*

(čl. 263. UFEU-a; Uredba Vijeća br. 1/2003, čl. 20. st. 4.)

10. *Tržišno – natjecanje – – – Upravni – postupak – – – Komisijine – ovlasti – provjere – – – Korištenje – informacija – prikupljenih – tijekom – provjere – – – Granice*

(Uredba Vijeća br. 1/2003)

11. *Tržišno – natjecanje – – – Upravni – postupak – – – Komisijina – ovlast – za – provođenje – pretrage – – – Obveze – poduzetnika – koji – upućuju – prigovore – u – pogledu – provođenja – pretrage*

(Uredba Vijeća br. 1/2003, čl. 20.)

12. *Tržišno – natjecanje – – – Podjela – nadležnosti – između – Komisije – i – nacionalnih – tijela – za – tržišno – natjecanje – – – Komisijino – pravo – odlučivanja – o – provođenju – pretrage – u – predmetu – u – kojem – se – vodi – postupak – pred – nacionalnim – tijelom – za – tržišno – natjecanje – kao – i – nalaganja – dodatnih – provjera*

(čl. 101. i 102. UFEU-a; Uredba Vijeća br. 1/2003)

13. *Tužba – za – poništenje – – – Nadležnost – suda – Unije – – – Zahtjev – za – izdavanje – naloga – instituciji – – – Zahtjev – za – donošenje – deklaratorne – presude – – – Nedopuštenost*

(čl. 263. UFEU-a)

1. Kvalificirati tužbeni razlog ili prigovor bespredmetnim znači smatrati, a da nije potrebno ispitivati njegovu osnovanost, da on ne može utjecati na rješenje spora. Suprotno tomu, nedopušteni tužbeni razlog ili prigovor, iako može imati utjecaj na rješenje spora, nije bio istaknut u okolnostima koje sudu omogućuju ocjenu njegove osnovanosti. Posljedično, bespredmetnost nekog argumenta, ni u kojem slučaju, ne može imati za posljedicu njegovu nedopuštenost.

(t. 47., 107.)

2. Vidjeti tekst odluke.

(t. 49.)

3. Budući da cilj članka 277. UFEU-a nije davanje stranci mogućnosti da osporava primjenjivost bilo kojeg akta opće primjene u korist bilo koje tužbe, doseg prigovora nezakonitosti mora se ograničiti na ono što je neophodno za rješenje spora. Iz toga slijedi da akt opće primjene čija se nezakonitost ističe mora izravno ili neizravno biti primjenjiv na slučaj koji je predmet tužbe i mora postojati izravna pravna poveznica između pobijane pojedinačne odluke i akta opće primjene o kojem je riječ.

(t. 56.-58.)

4. Izvršavanje ovlasti provođenja pretrage poduzetnika koje Komisiji povjerava članak 20. stavak 4. Uredbe br. 1/2003 je očito zadiranje u poduzetnikovo pravo na poštovanje njegovog privatnog života, njegovog doma i njegove korespondencije. Iako nepostojanje prethodnog sudskog naloga ne može kao takvo imati za posljedicu nezakonitost nadležnosti, sustav uspostavljen Uredbom br. 1/2003, osobito članak 20. stavak 4. te uredbe i način na koji se on provodi daje primjerena i dovoljna jamstva kojima se odgovarajuće, dovoljno strogo, uokviruju Komisijine ovlasti pomoću pet kategorija jamstava. Ona se odnose, kao prvo, na obrazloženje odluka o pretrazi, kao drugo, na ograničenja nametnuta Komisiji prilikom provođenja pretrage, kao treće, na nemogućnost Komisije da na silu nametne pretragu, kao četvrto, na postupanje nacionalnih sudova i, kao peto, na postojanje pravnih lijekova *a posteriori*. Postojanje cjelovitog *a posteriori* sudskog nadzora osobito je važno s obzirom na to da je njime moguće nadoknaditi nepostojanje prethodnog sudskog naloga.

(t. 65., 73., 74., 97.)

5. Članak 20. stavak 4. Uredbe br. 1/2003 definira osnovne elemente koji se moraju nalaziti u odluci kojom se nalaže pretraga, time što nameće Komisiji obvezu navođenja predmeta i svrhe pretrage koju je naložila, datuma početka pretrage, kazni propisanih člankom 23. i 24. navedene uredbe i prava na tužbu protiv takve odluke pred sudom Unije. Obveza Komisije da navede predmet i svrhu pretrage predstavlja ustvari temeljno jamstvo prava obrane predmetnih poduzetnika, zbog čega opseg obveze obrazlaganja odluka o pretrazi ne može biti ograničen ovisno o razmatranjima o učinkovitosti istrage. U tom pogledu, iako je točno da Komisija nije dužna adresata takve odluke obavijestiti o svim informacijama kojima raspolaže vezano za navodne povrede, niti točno odrediti predmetno tržište, niti učiniti točnu pravnu kvalifikaciju tih povreda, niti naznačiti razdoblje tijekom kojeg su te povrede počinjene, Komisija ipak mora navesti, s najvećom mogućom preciznošću, pretpostavke koje namjerava provjeriti, odnosno što traži i na koje se elemente provjera odnosi.

Komisija u odluci kojom se nalaže pretraga mora prikazati i opis osnovnih elemenata povrede na koju se sumnja, navođenjem presumiranog tržišta o kojem je riječ i prirode ograničenja tržišnog natjecanja na koje se sumnja, pojašnjenja vezano za presumirani način sudjelovanja poduzetnika koji je obuhvaćen pretragom u povredi, kao i ovlasti koje Unija daje provoditeljima pretrage.

Da bi se utvrdila opravdanost pretrage, Komisija je dužna u odluci kojom se nalaže pretraga iscrpno prikazati da raspolaže elementima i ozbiljnim materijalnim indicijama zbog kojih je moguće sumnjati na povredu za koju se smatra da ju je počinio poduzetnik koji je obuhvaćen pretragom.

(t. 75.-78., 87., 168.-172., 174.)

6. Vidjeti tekst odluke.

(t. 81.)

7. Vidjeti tekst odluke.

(t. 82.)

8. Tijekom pretrage Komisija može iscrpno pretražiti sadržaj pojedinih ureda ili registratora, iako nema nikakve jasne naznake da se informacije o predmetu istrage tamo nalaze, kada dokazi na to ukazuju. Naime, ograničiti pretragu na ulazak u prostore ili na pregledavanje registratora koji su jasno povezani s predmetom istrage može dovesti do nemogućnosti pronalaženja pojedinih važnih dokaza. Ti dokazi mogu, primjerice, biti skriveni ili nepravilno označeni. Osim toga, poveznicu s predmetom istrage nije nužno odmah lako utvrditi te je moguće da se ona može utvrditi samo detaljnim ispitivanjem.

(t. 86.-90., 92.-94., 139., 140.)

9. Članak 20. stavak 4. Uredba br. 1/2003 predviđa puni *ex ante* nadzor od strane suda Unije te mu nameće obvezu da u odluci kojom se nalaže pretraga navede da se dopušta pretraga prostora poduzetnika. Sud Unije, odlučujući o tužbi za poništenje podnesenoj na temelju članka 263. UFEU-a vezano za odluku o pretrazi, izvršava nadzor činjenica i prava te ima ovlast ocjenjivanja dokaza i poništenja pobijane odluke. U okviru svojeg nadzora odluka o pretrazi, sud Unije može utvrđivati postojanje dovoljno ozbiljnih indicija zbog kojih je moguće sumnjati na povredu pravila tržišnog natjecanja od strane predmetnih poduzetnika.

(t. 111, 112)

10. Vidjeti tekst odluke.

(t. 124.-128.)

11. Na zastupnicima je poduzetnika obuhvaćenih pretragama da formalno zabilježe sve svoje prigovore upravo u trenutku počinjenja zloporaba i da iskoriste sva sredstva koja su im na raspolaganju kako bi sačuvali konkretne dokaze. S obzirom na to da nema formalnih dokaza, dokazivanje postojanja ciljanog istraživanja izvan predmeta neke odluke o pretrazi nužno je otežano.

(t. 136.)

12. Da bi ispunila ulogu koja joj je dodijeljena Ugovorom, ne može biti vezana odlukom koju je nacionalni sud donio primjenom članka 101. stavka 1. i članka 102. UFEU-a. Komisija stoga ima pravo u svakom trenutku donijeti pojedinačne odluke radi primjene članaka 101. i 102. UFEU-a, čak i kada su sporazum ili praksa već bili predmet odluke nacionalnog suda i kada je odluka koju Komisija planira donijeti proturječna navedenoj sudskoj odluci. Usto, postojanje sektorskih pravila je irelevantno za ocjenu proporcionalnosti neke odluke Komisije u području tržišnog natjecanja. To načelo vrijedi za konačnu odluku i za odluku o pretrazi iako održavanje prijašnjih sastanaka između Komisije i tužitelja ili činjenica da se nacionalno tijelo bavi nekim predmetom, ne može utjecati na Komisijine ovlasti glede pretrage koje ima temeljem Uredbe br. 1/2003.

(t. 200.-202., 216.)

13. Vidjeti tekst odluke.

(t. 227.)